

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15381/2022
14.03.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирсад Мудеризовић адвокат из ..., против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је пуномоћник Ибрахим Танкосић адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији туженог ВВ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1661/22 од 12.07.2022. године, у седници већа одржаној 14.03.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1661/22 од 12.07.2022. године и пресуда Вишег суда у Новом Пазару П 46/22 од 13.05.2022. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару П 46/22 од 13.05.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и према туженима утврђено да је уговор о купопродаји непокретности оверен пред Општинским судом у Новом Пазару под Ов 8158/2009 од 14.08.2009. године, закључен између тужених, ништав и да не производи правно дејство. Ставом другим изреке, обавезан је тужени ВВ да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 459.500,00 динара, док је захтев тужиоца за накнаду трошкова према туженом ББ одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1661/22 од 12.07.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог ВВ и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Пазару П 46/22 од 13.05.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог ВВ за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени ВВ је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Правно дејство ове ревизије односи се на и на туженог ББ, који ревизију није изјавио, јер се тужени налазе у положају јединствених и нужних супарничара (чланови 210. и 211. ЗПП).

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија основана.

Предмет овог спора је ништавост уговора о купопродаји пословног простора – локала у Новом Пазару Ов 818/2009 од 14.08.2009. године који су закључили тужени

ББ као продавац и тужени ВВ као купац. Предметни локал тужени ББ је уговором о купопродаји Ов 573/01 од 20.09.2001. године, купио од продавца ГГ.

Тужилац је у поднетој тужби тврдио да је тужени ББ предметни локал купио по његовом усменом налогу, у своје име и за његов рачун, од новчаних средстава које му је послао из иностранства и да је право својине на тој непокретности пренео на туженог ВВ оспореним уговором о купопродаји од 14.08.2009. године како би остварио право на дечији додатак, због чега тај уговор има недопуштен основ и представља фиктиван правни посао.

Тужени ВВ је спорио основаност тужбеног захтева тврдњом да је закључењем спорног уговора о купопродаји реализован усмени споразум којим су странке и њихова три брата поделили сву имовину стечену њиховим заједничким радом.

Првостепени суд је одбио тужбени захтев са образложењем да између странака није било спорно да је купопродајни уговор од 14.08.2009. године привидан правни посао, који је, по наводима тужиоца и туженог ББ закључен како би тужени ББ остварио право на дечији додатак, а по тврдњи туженог ВВ ради реализације усменог споразума о деоби свих ствари које су стечене заједничким радом странака и њихове браће. Зато је по становишту тог суда, реч о ништавом уговору који у смислу члана 66. став 1. Закона о облигационим односима не производи правно дејство, при чему тужени ВВ није ни доказао своју тврдњу да је на тај начин реализована деоба заједничке имовине. По налажењу тог суда, и под претпоставком да је тужени доказао да су предметни локал и друге непокретности на којима су странке и њихова браћа сада власници купљени из њихових заједничких средстава, или бар из његових средстава и средстава тужиоца, било би неопходно да сва лица која су ту имовину стицала, или бар тужилац и тужени ВВ, буду уговорне стране. Такође, првостепени суд је закључио да оспорени симуловани уговор о купопродаји не може бити ни дисимуловани уговор о поклону, јер није постојала воља странака да се такав уговор закључи.

Другостепени суд је прихватио закључак нижестепеног суда и зато одбио жалбу туженог ВВ. По оцени тог суда, нису основани жалбени наводи да је спорним уговором прикривен уговор о деоби заједничке имовине, јер је током поступка утврђено да је предметни локал купљен у породичној заједници, али да наводној деоби нису присуствовали сви чланови те заједнице.

Овакво становиште нижестепених судова, по оцени ревизијског суда, за сада се не може у потпуности прихватити.

Прихватљив је став судова да је оспорени уговор о купопродаји привидан правни посао, јер није било спорно да тужени ВВ није платио цену за локал који је био предмет тог уговора.

Према члану 66. став 1. и 2. Закона о облигационим односима, привидан уговор нема дејство међу уговорним странама, али ако привидан уговор прикрива неки други уговор, тај други важи ако су испуњени услови за његову правну ваљаност. С тим у вези, прихватљив је и став нижестепених судова да уговор о купопродаји не прикрива уговор о поклону, јер није постојала воља туженог ББ да учини поклон свом сауговарачу (*animus donandi*).

Међутим, без утврђења и разјашњења одређених чињеница кроз оцену изведених доказа, за сада се не може прихватити став да уговор о купопродаји није био основ за стицање власништва туженог ВВ на предметном локалу, као делу заједничке имовине коју су странке и њихова браћа стекле и усмено међусобно поделиле. У том контексту, није прихватљиво становиште првостепеног суда да искази странака и сведока нису од значаја за чињенично – правна утврђења.

Наиме, искази странака и сведока, њихове рођене браће, сагласни су у погледу чињенице да су сви они, осим туженог ББ, живели и радили у иностранству и да су заједничким средствима оствареним таквим радом куповали непокретности у Новом Пазару. Из њихових исказа произилази и да су одлучујућу улогу у породичним односима имали тужилац и тужени ВВ, који су се и усмено договорили о начину на који ће се извршити деоба тако стечене имовине, и да су сва остала браћа њихов договор прихватила, што би значило да су сви они који су учествовали у стицању заједничке имовине били и учесници споразума о њеној деоби. Оно у чему се разликују њихови искази је чињеница да ли је предметни локал стечен њиховим заједничким средствима, како то тврде тужени ВВ и сведоци ДД, ЋЋ и ЕЕ, или је исти купљен сопственим средствима тужиоца, како то тврди тужилац и тужени ББ, а с тим у вези и чињеница да ли је локал био предмет усмене деобе и коме је припао – тужиоцу или туженом ВВ. Зато је оцена њихових исказа битна у овом спору, јер се само тако могу утврдити чињенице да ли је предметни локал стечен заједничким средствима и зато био предмет усмене деобе, у којој су учествовали сви заједничари и по којој је припао у својину туженом ВВ а спорни уговор о купопродаји закључен како би се реализовао усмени споразум заједничара о деоби и на туженог ВВ пренело право својине на локалу са туженог ББ, односно чињеница да је локал купљен сопственим средствима тужиоца, због чега није улазио у заједничку имовину и није био предмет деобе, па би се у том случају радило о привидном уговору који не би прикривао ни уговор о деоби.

Из тих разлога, обе нижестепене пресуде су морали бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће оценити изведене доказе и наводе странака, а затим о тужбеном захтеву донети нову одлуку.

Са свега наведеног, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**